

Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ: Οι εποπτικές προτεραιότητες του ΕΕΜ για το 2017

Οι εποπτικές προτεραιότητες για το 2017 προσδιορίζουν τους τομείς στους οποίους θα επικεντρωθεί το εποπτικό έργο το 2017. Βασίζονται σε αξιολόγηση των κυριότερων κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι εποπτευόμενες τράπεζες και λαμβάνουν υπόψη τις πιο πρόσφατες οικονομικές, ρυθμιστικές και εποπτικές εξελίξεις.

Οι πηγές κινδύνου για τον τραπεζικό τομέα προσδιορίστηκαν σε συνεργασία με τις εθνικές αρμόδιες αρχές, με συνεισφορά από τις μεικτές εποπτικές ομάδες (ΜΕΟ), από αναλύσεις μακροπροληπτικής και μικροπροληπτικής εποπτείας της ΕΚΤ, καθώς και από εκθέσεις διεθνών οργάνων. Οι σημαντικοί παράγοντες κινδύνου που έχουν προσδιοριστεί είναι: το περιβάλλον εξαιρετικά χαμηλών/αρνητικών επιτοκίων, τα υψηλά επίπεδα των μη εξυπηρετούμενων δανείων και η υποτονική οικονομική ανάπτυξη στις χώρες της ζώνης του ευρώ, η γεωπολιτική αβεβαιότητα στην ΕΕ, οι αντιδράσεις των τραπεζών και των αγορών σε νέες ρυθμίσεις, μια ενδεχόμενη αντιστροφή των ασφαλιστρών κινδύνου στις χρηματοπιστωτικές αγορές, η κατάσταση στις οικονομίες με αναδυόμενες αγορές, οι δημοσιονομικές ανισορροπίες στην ΕΕ, οι περιπτώσεις παραβάσεων από τράπεζες, οι εξελίξεις στις αγορές δανείων για την απόκτηση ακινήτων, το ηλεκτρονικό έγκλημα και οι δυσλειτουργίες των πληροφοριακών συστημάτων, και ο μη τραπεζικός ανταγωνισμός. Οι δύο κατηγορίες κινδύνου που επηρεάζονται περισσότερο από αυτούς τους παράγοντες είναι ο κίνδυνος που συνδέεται με τα επιχειρηματικά μοντέλα και την κερδοφορία και ο πιστωτικός κίνδυνος.

Για να επιτρέψει στις τράπεζες να αντιμετωπίσουν αυτούς τους βασικούς κινδύνους αποτελεσματικά, η ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία επικαιροποίησε τις εποπτικές της προτεραιότητες. Για το 2017 η τραπεζική εποπτεία θα κινηθεί με άξονα τρεις τομείς προτεραιότητας:

1. επιχειρηματικά μοντέλα και παράγοντες κερδοφορίας,
2. πιστωτικός κίνδυνος, με έμφαση στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια και τις συγκεντρώσεις,
3. διαχείριση κινδύνων.

Για καθεμία από αυτές τις προτεραιότητες θα αναληφθεί σειρά εποπτικών πρωτοβουλιών. Σε αρκετές περιπτώσεις, το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την πλήρη εφαρμογή αυτών των πρωτοβουλιών μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος.

Ωστόσο, δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι οι κίνδυνοι, καθώς και οι εποπτικές προτεραιότητες, περιορίζονται στα προαναφερθέντα. Διάφορες δραστηριότητες που δεν προβάλλονται ρητώς στο παρόν έγγραφο πραγματοποιούνται σε διαρκή βάση, για παράδειγμα δραστηριότητες οι οποίες αφορούν κινδύνους συνδεδεμένους με το

ηλεκτρονικό έγκλημα. Επιπλέον, ενδέχεται να απαιτηθούν διαφοροποιήσεις ως προς τις εποπτικές ενέργειες σε επίπεδο τράπεζας, λαμβανομένου υπόψη του συγκεκριμένου προφίλ κινδύνου των πιστωτικών ιδρυμάτων. Ωστόσο, οι προτεραιότητες αποτελούν απαραίτητο εργαλείο για τον συντονισμό των εποπτικών ενεργειών στις τράπεζες με κατάλληλα εναρμονισμένο, αναλογικό και αποτελεσματικό τρόπο. Ως εκ τούτου, συμβάλλουν στην εξασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού και ενισχύουν την επίδραση του εποπτικού έργου.

Επιχειρηματικά μοντέλα και παράγοντες κερδοφορίας

Εποπτική ενέργεια:

- Θεματική εξέταση των επιχειρηματικών μοντέλων των τραπεζών και των παραγόντων που επηρεάζουν την κερδοφορία των τραπεζών

Τα επιχειρηματικά μοντέλα και οι παράγοντες κερδοφορίας εξακολουθούν να αποτελούν τομέα προτεραιότητας το 2017, ιδίως ενόψει της παρατεταμένης περιόδου εξαιρετικά χαμηλών/αρνητικών επιτοκίων. Ως εκ τούτου, η ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία θα συνεχίσει τη θεματική εξέταση των επιχειρηματικών μοντέλων και των παραγόντων κερδοφορίας των τραπεζών. Στη διάρκεια της εξέτασης οι ΜΕΟ θα διενεργήσουν ενδελεχείς αξιολογήσεις σε όλη τη διάρκεια του 2017. Ένα περαιτέρω σημείο στο οποίο θα πρέπει να δοθεί προσοχή, από τη σκοπιά της εποπτείας, θα είναι οι πιθανές επιδράσεις του δημοψηφίσματος του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με τη συμμετοχή στην ΕΕ στις εποπτευόμενες τράπεζες και τα επιχειρηματικά μοντέλα τους. Επιπλέον, η ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία θα διερευνήσει πιθανούς κινδύνους για τα επιχειρηματικά μοντέλα των τραπεζών οι οποίοι απορρέουν από την εμφάνιση των εταιρειών χρηματοπιστωτικής τεχνολογίας (FinTech) και τον μη τραπεζικό ανταγωνισμό.

Πιστωτικός κίνδυνος, με έμφαση στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια και τις συγκεντρώσεις

Εποπτική ενέργεια:

- Καθοδήγηση και εποπτικός διάλογος σχετικά με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια
- Θεματική εξέταση του βαθμού ετοιμότητας των τραπεζών για το Διεθνές Πρότυπο Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9 (IFRS 9)

Ο πιστωτικός κίνδυνος εξακολουθεί να αποτελεί βασική εποπτική προτεραιότητα το 2017. Διάφορα ιδρύματα εξακολουθούν να καταγράφουν υψηλά επίπεδα μη εξυπηρετούμενων δανείων. Έχοντας δημοσιοποιήσει κατευθύνσεις σχετικά με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια προς τις τράπεζες, η ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία θα συνεχίσει – μέσω της ομάδας δράσης για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια – να στηρίζει τις ΜΕΟ στις περαιτέρω δράσεις και τον εποπτικό διάλογο όσον αφορά τις κατευθύνσεις για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια και την αξιολόγηση των δανείων των τραπεζών. Υπό το φως της επερχόμενης εισαγωγής του λογιστικού προτύπου «ΔΠΧΑ 9 - Χρηματοδοτικά μέσα», η θεματική εξέταση του πιθανού αντίκτυπου του ΔΠΧΑ 9 στις τράπεζες καθώς και του βαθμού ετοιμότητας των τραπεζών για την εφαρμογή του εν λόγω προτύπου θα γίνει πιο εντατική. Για τη διερεύνηση των υπερβολικών συγκεντρώσεων πιστωτικού κινδύνου σε ορισμένες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων, όπως τα ναυτιλιακά δάνεια, η ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία σκοπεύει να χρησιμοποιήσει μια νέα προσέγγιση που συνδυάζει επιτόπια και μη στοιχεία.

Εποπτική ενέργεια:

- Θεματική εξέταση της συμμόρφωσης με τον κανονισμό 239 της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (BCBS 239)
- Στοχευμένη αξιολόγηση εσωτερικών υποδειγμάτων (TRIM)
- Θεματική εξέταση των δραστηριοτήτων των τραπεζών που ανατίθενται σε εξωτερικούς φορείς

Διαχείριση κινδύνων

Σε αυτόν τον τομέα, στοιχεία από τις εποπτικές προτεραιότητες του 2016 που αφορούσαν τη διαχείριση κινδύνων, την κεφαλαιακή επάρκεια και τη ρευστότητα συνδυάστηκαν με νέες πτυχές στις οποίες κρίνεται αναγκαίο να γίνουν βελτιώσεις. Προσοχή θα δοθεί ειδικότερα στις ακόλουθες πρωτοβουλίες:

Συμμόρφωση με τις αρχές της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (BCBS) σχετικά με την αποτελεσματική κατάρτιση συγκεντρωτικών δεδομένων για τους κινδύνους και την υποβολή εκθέσεων κινδύνου

Σε περιόδους χαμηλών επιτοκίων, άφθονης και φθηνής χρηματοδότησης από την κεντρική τράπεζα, χαμηλής κερδοφορίας των τραπεζών και επακόλουθης αναζήτησης υψηλών αποδόσεων, η χρηστή διαχείριση των κινδύνων είναι καίριας σημασίας για τις τράπεζες. Η υψηλή ποιότητα των δεδομένων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την παροχή έγκυρων πληροφοριών όσον αφορά τους κινδύνους και, συνεπώς, για τη χρηστή διαχείριση και τον έλεγχο των κινδύνων και, τελικά, για την επάρκεια των κεφαλαιακών απαιτήσεων. Κατά συνέπεια, η ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία θα ολοκληρώσει την υπό εξέλιξη εξέταση της συμμόρφωσης των τραπεζών με τις αρχές της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (BCBS 239) σχετικά με την αποτελεσματική κατάρτιση συγκεντρωτικών δεδομένων για τους κινδύνους και την υποβολή εκθέσεων κινδύνου, και οι ΜΕΟ θα αναλάβουν τα επόμενα βήματα σε συνεργασία με τα ιδρύματα, κατά τα δέοντα.

Στοχευμένη αξιολόγηση εσωτερικών υποδειγμάτων (Targeted review of internal models - TRIM)

Προκειμένου να αξιολογήσει και να επιβεβαιώσει την επάρκεια και την καταλληλότητα των εγκεκριμένων εσωτερικών υποδειγμάτων του Πυλώνα 1 και, συνεπώς, να ενισχύσει την αξιοπιστία της διαχείρισης κινδύνων εκ μέρους των τραπεζών, η ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία θα εφαρμόσει την πολυετή στοχευμένη αξιολόγηση εσωτερικών υποδειγμάτων. Σε σχέση με την αξιολόγηση αυτή θα διενεργηθούν και επιτόπιες επιθεωρήσεις.

Διαδικασίες ICAAP και ILAAP

Οι εσωτερικές διαδικασίες αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (Internal Capital Adequacy Assessment Processes - ICAAP) και οι εσωτερικές διαδικασίες αξιολόγησης της επάρκειας ρευστότητας (Internal Liquidity Adequacy Assessment Processes - ILAAP) έχουν θεμελιώδη σημασία για τα ιδρύματα όσον αφορά τη διαχείριση της κεφαλαιακής επάρκειας και της επάρκειας ρευστότητας. Η ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία αξιολογεί τις εν λόγω διαδικασίες των ιδρυμάτων στο πλαίσιο της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process - SREP), επαληθεύοντας ότι οι τράπεζες έχουν εφαρμόσει επαρκείς

διαδικασίες για την αξιολόγηση και τη διατήρηση της κεφαλαιακής τους επάρκειας καθώς και της επάρκειας ρευστότητάς τους. Η ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία δεσμεύεται να προωθήσει τη διαρκή βελτίωση των διαδικασιών ICAAP και ILAAP των τραπεζών.

Εξωτερική ανάθεση

Καθώς η σειρά δραστηριοτήτων που οι τράπεζες επιθυμούν πιθανώς να αναθέσουν σε εξωτερικούς φορείς αυξάνεται, αναδύονται νέοι κίνδυνοι που συνδέονται με την εξωτερική ανάθεση. Έτσι, η ευρωπαϊκή τραπεζική εποπτεία θα ξεκινήσει θεματική εξέταση για να καταγράψει τις δραστηριότητες που οι τράπεζες αναθέτουν σε εξωτερικούς φορείς και να ελέγξει διεξοδικά πώς αυτές διαχειρίζονται τους σχετικούς κινδύνους (συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων που συνδέονται με τα πληροφοριακά συστήματα).